

OSMANLI DEVLETİ'NDE SANAYİLEŞME ÇABALARI

5.1.1. Osmanlı Devleti'nin Endüstriyel Üretime Geçişte Yaşadığı Zorluklar

1. Avrupa'da endüstriyel üretime ilk geçen ilk ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere
- B) Fransa
- C) Almanya
- D) Rusya
- E) Hollanda

2. Avrupa'da endüstriyel üretime ilk geçen ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) İngiltere
- B) Fransa
- C) Almanya
- D) Rusya
- E) Hollanda

3. Aşağıdaki olaylardan hangisi Osmanlı topraklarının Avrupa'nın pazarı haline gelmesine yol açmıştır?

- A) Coğrafi Keşifler
- B) Fransız İhtilali
- C) Sanayi İnkılabı
- D) Reform
- E) Rönesans

4. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin sanayileşememesinin sebeplerinden biri değildir?

- A) Sermaye birikiminin yetersizliği
- B) Bilimde ve teknolojiye geri kalınması
- C) Askeri başarısızlıklar
- D) Yetişmiş personel eksikliği
- E) Kapitülasyonlar

5. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti zamanında sanayileşme çalışmaları çerçevesinde açılan fabrikalardan biri değildir?

- A) Feshane-i Âmire
- B) Yedikule Şimendifer (Tren) Fabrikası
- C) Alpullu Şeker Fabrikası
- D) Zeytinburnu Demir Fabrikası
- E) İzmit Çuha (Yün Kumaş) Fabrikası

TARİH 11-BEŞİNCİ ÜNİTE: XIX. VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYO EKONOMİK HAYAT AYT SORULARI

6. Osmanlı Devleti, 1858’de çıkardığı “Arazi Kanunnamesi” ile vatandaşa toprakta özel mülkiyet hakkı tanıyarak küçük çiftçinin korunmasını hedefledi. Toprağın tapusunu alan halka arazi alım ve satım serbest hâle getirildi. Çiftçilere kredi imkanı sağlandı.

Çiftçilere yönelik olarak 1867 yılında kurulan ve çiftçilere kredi imkânı sağlayan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İş Bankası
- B) Bank-ı Dersaadet
- C) Ziraat Bankası
- D) Osmanlı Bankası
- E) Memleket Sandıkları

7. Kredi ihtiyacı olan çiftçilere yönelik olarak 1867 yılında “Memleket Sandıkları” kuruldu ve kredi imkânı tanındı. 1888 yılından itibaren bu işlevi banka üstlendi. Ancak bu çalışmalara rağmen çiftçi kesimi gerekli sermaye birikimini sağlayamadı.

1888 yılından itibaren faaliyet gösteren bu banka aşağıdakilerden hangisidir?

CCC

- A) İş Bankası
- B) Bank-ı Dersaadet
- C) Ziraat Bankası
- D) Osmanlı Bankası
- E) Vakıf Bank

Sanayi Devrimi ve Osmanlı Devleti

5.1.2. Osmanlı Devleti’nin Endüstriyel Üretime Yönelik Faaliyetleri

8. Osmanlı Devleti’nde XIX. yüzyıldan itibaren lonca sistemi önemini kaybetti. Bu durum karşısında yöneticiler yerli sanayiye korumaya ve geliştirmeye yönelik “Islah-ı Sanayi Komisyonu”nu faaliyete geçirdiler. (1864)

Islah-ı Sanayi Komisyonunun görevleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gümrük tarifelerini düzenlemek
- B) Sergiler düzenleyerek sanayiye desteklemek ve özendirmek
- C) Esnafı şirketler hâlinde birleştirmek
- D) Makine ve ham madde ithal ederek seri üretime geçişi sağlamak
- E) Lonca teşkilatını güçlendirmek

9. Osmanlı Devleti’nin endüstriyel üretime yönelik faaliyetleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sanayi ıslah komisyonu kurmak
- B) Esnaf şirketleri kurmak
- C) Lonca teşkilatını geliştirmek
- D) Demir yollarını geliştirmek
- E) Sanayi mektepleri açmak

5.1.3. 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması ve Sonuçları

10. Osmanlı Devleti her ne kadar 1833 Hünkâr İskeleyi Antlaşması ile Rusların desteğini aldıysa da Rus Çarlığı'nın artan nüfuzu karşısında dış destek almak için İngiltere ile yakınlaşmak zorunda kaldı. Osmanlı Devleti ve İngiltere arasında ekonomik ilişkilerin yoğunlaştığı bu dönemde Sadrazam Mustafa Reşid Paşa, İngilizlerle bir antlaşma yapmak zorunda kaldı. (16 Ağustos 1838).

Yukarıda özellikleri verilen İngilizlerle yaptığımız antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Londra Antlaşması
- B) Londra Boğazlar Sözleşmesi
- C) Kütahya Antlaşması
- D) Balta Limanı Ticaret Antlaşması
- E) Paris Antlaşması

5.1.4. Dış Borçlar Sorunu ve Düyûn-ı Umûmiye İdaresinin Kurulması

11. Kırım Savaşı'nda yaşanan sıkıntılar Osmanlı maliyesinin sarsılmasına neden oldu. Bu durum karşısında Osmanlı maliyesini kontrol altına almak isteyen İngiltere ve Fransa, Osmanlı Devleti'ne kredi açma teklifinde bulundu. Osmanlı Devleti, savaşın getirdiği ekonomik zorluklar karşısında bu teklifi kabul etmek zorunda kaldı. **Osmanlı Devleti'nin ilk dış borcunu aldığı ülke aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İngiltere
- B) Fransa
- C) Almanya
- D) Rusya
- E) Hollanda

12. Sultan II. Abdülhamit Dönemi'nde dış borçlar sorunu yeniden gündeme geldi. Osmanlı Devleti, alacaklılardan temsilcilerini seçerek İstanbul'a göndermelerini talep etti. Bunun üzerine Avrupalı alacaklılar, seçtikleri temsilciler vasıtasıyla Osmanlı Hükûmeti ile müzakerelere başladılar. Üzerinde anlaşmaya varılan konular, hükûmet tarafından 28 Muharrem 1299 (20 Aralık 1881) tarihinde bir kararname ile ilan edildi.

Bu kararname ile kurulan idare aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Islah-ı Sanayi Komisyonu
- B) Duyun-u Umumiye
- C) Meclis-i Mebusan
- D) Dar-ı Şurayı Askeri
- E) Meclis-i Ayan

TARİH 11-BEŞİNCİ ÜNİTE: XIX. VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYO EKONOMİK HAYAT AYT SORULARI

5.1.5. İttihat ve Terakki Hükûmetlerinin Millî İktisat Politikaları

13. 1908’de II. Meşrutiyet’in ilanı sonrasında iktidara gelen İttihat ve Terakki hükûmetleri millî politikalar izlemeye başladılar. Bu doğrultuda serbest dış ticaret anlayışı yerine koruyucu bir dış ticaret anlayışını geliştirmeye çalıştılar. Bu dönemde “millî iktisat” adı altında Türk ve Müslüman burjuvazi oluşturmayı hedeflediler.

İttihat ve Terakki yönetimi milli iktisat politikasını belirlerken aşağıdaki hangi devletin uyguladığı ekonomik anlayıştan etkilenmiştir?

- A) Avusturya
- B) Rusya
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) Almanya

OSMANLI DEVLETİ’NİN SON DÖNEMLERİNDEKİ NÜFUS HAREKETLERİ 6

5.2.1. Ulus-Devlet Anlayışının Osmanlı Devleti’ne Etkileri

14. Ulus-devlet anlayışı ve emperyalist devletlerin yayılmacı politikaları Osmanlı Devleti’ni olumsuz etkiledi. Bu gelişmeler Osmanlı Devleti’nin sınırlarının daralması, siyasi ve askerî olumsuzlukların yanında toplumsal sıkıntıları da beraberinde getirdi. Kaybedilen topraklardan başta Anadolu olmak üzere Osmanlı Devleti’nin değişik bölgelerine göçler yaşandı.

Ulus devlet anlayışın çıkmasını sağlayan ve Balkanlardan Anadolu’ya göçleri de etkileyen olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi İnkılabı
- B) Fransız İhtilali
- C) Coğrafi Keşifler
- D) Birinci Dünya Savaşı
- E) Birinci Meşrutiyet’in ilanı

15. Kafkasya ve Balkanlardan yapılan göçlerden en çok aşağıdaki devletlerden hangisinin etkisi olmuştur?

- A) Avusturya
- B) Rusya
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) Almanya

16. Aşağıdakilerden hangisi 19. Yüzyılda kaybettiğimiz toprak parçalarından biri değildir?

- A) Sırbistan
- B) Kırım
- C) Yunanistan
- D) Karadağ
- E) Romanya

MODERNLEŞME VE DEĞİŞİM

5.3.1. Modernite İle Birlikte Gelen Sosyal ve Ekonomik Değişim

17. Sanayi Devrimi sonrasında meydana gelen ekonomik gelişim, hayat standartlarının iyileşmesine ortam hazırladı.

Bunun doğurduğu sonuçlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tüketim ekonomisine dayalı yaşam biçimi ortaya çıktı.
- B) Avrupa’da seri üretim sonucu birçok ürün piyasaya sürüldü.
- C) Tüketim alışkanlıklarında önemli değişimler yaşandı.
- D) Aşırı tüketim ve lüks yaşam başladı.
- E) Geçimlik ekonomi önem kazandı

18. XIX. yüzyıldan itibaren İstanbul’da ulaşımda buharlı gemi, tren ve tramvayın kullanılması istasyon, rıhtım, depo ve otellerin yapılmasına neden oldu. Vapurlar Anadolu ve Rumeli arasında deniz ulaşımının hızlanmasında etkin rol oynadı.

Deniz ulaşımının düzgün yapılması için kurulan şirket aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şirket-i Bahriye
- B) Şirket-i Hayriye
- C) Şirket-i Dersaadet
- D) Şirket-i Babıali
- E) Şirket-i Pera

19. İlk kez Türk saray mimarisi dışında Avrupa’daki saraylar örnek alınarak Dolmabahçe Sarayı yapıldı. Sarayın iç ve dış süslemelerinde barok, rokoko ve ampir gibi Avrupa usulleri kullanıldı. Devletin yönetim merkezi bir süre sonra Dolmabahçe Sarayı’na taşındı.

Dolmabahçe Sarayı aşağıdaki hangi padişah zamanında inşa edilmiştir?

- A) İkinci Mahmut
- B) Abdülaziz
- C) Abdülmecit
- D) İkinci Abdülhamit
- E) Beşinci Murat

20. Aşağıdaki mimari eserlerden hangisinde batı mimari anlayışının etkisi olmamıştır?

- A) Dolmabahçe Sarayı
- B) Üçüncü Ahmet Çeşmesi
- C) Topkapı Sarayı
- D) Çırağan Sarayı
- E) Yıldız Sarayı

5.3.2. XIX. Yüzyılda Salgın Hastalıklar ve Etkileri

1. Osmanlı Devleti'nin mücadele ettiği salgın hastalıklar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Verem
- B) Çiçek
- C) Kolera
- D) Tifüs
- E) Veba

2. Osmanlı Devleti'nin bu salgını önlemek amacıyla başvurduğu yöntemlerden biri aşı üretimi oldu. Sultan II. Abdülhamit kuduz aşısının İstanbul'da üretilebilmesi için batılı bilim adamını davet etti, ancak bilim adamı işlerinin yoğunluğu nedeniyle gelemeyeceğini bildirince Paris'e bir ekip gönderildi. Bu ekip aldığı eğitim sonrasında Paris'ten getirdikleri iki tavşan aracılığıyla Türkiye'de ilk kuduz aşısını üretti.

Yukarıda desteği alınan batılı bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aleksander Fleming
- B) Luis Pasteur
- C) Albert Einstein
- D) Andre Chantemesse
- E) Emil Adolf von Behring

5.3.3. Kamuoyu Kavramının Sosyal Gerçeklik Hâline Gelmesi

3. Osmanlı Devleti'nde yayınlanan ilk gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tercüman-ı Ahval
- B) Ceride-i Havadis
- C) İkdam
- D) Tanin
- E) Takvim-i Vekayi

4. Osmanlı Devleti'nde yayınlanan ilk mizah dergisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malumat
- B) Demet
- C) İkdam
- D) Diyojen
- E) Takvim-i Vekayi

5. İlk Osmanlı kadın dergisi 1869 yılında yayın hayatına başlamıştır. Dergide Batı'daki kadın hakları, kadınların eğitimi gibi konulara yer verildi.

Yukarıda özelliklerinden bahsedilen dergi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malumat
- B) Demet
- C) Şükufezar
- D) Diyojen
- E) Terakki-i Muhadderat

TARİH 11-BEŞİNCİ ÜNİTE: XIX. VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYO EKONOMİK HAYAT AYT SORULARI

6. Aşağıdakilerden hangisi kadınlara mahsus bir yayın değildir?

- A) Hanımlara Mahsus Gazete
- B) Demet
- C) Şükufeazar
- D) Diyojen
- E) Terakki-i Muhadderat

7. 1908’de ise Halide Edip (Adivar) ve arkadaşları bir dergi çıkardılar. Dergide kadın hakları ile ilgili yazılar ağırlıktaydı.

Yukarıda özellikleri verilen dergi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malumat
- B) Demet
- C) Şükufeazar
- D) Diyojen
- E) Terakki-i Muhadderat

8. Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan Takvim-i Vekâyi, haftalık olarak yayımlanan bir gazeteydi. Resmî ilanlar ve gayriresmî duyurular dışında, iç ve dış gelişmelere ilişkin haberler de bu gazetede yer almaktaydı.

Takvim-i Vekayinin yayın dili arasında Osmanlı Türkçesi dışında aşağıdaki hangi dil yoktur?

- A) Arapça
- B) Ermenice
- C) Farsça
- D) Fransızca
- E) Rusça

9. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Döneminde çıkarılan bir gazete değildir?

- A) Tercüman-ı Ahval
- B) Ceride-i Havadis
- C) İkdam
- D) Diyojen
- E) Takvim-i Vekayi

5.3.4. Toplumsal Hayata Popüler Kültürün Yansımaları

10. Sanayi Devrimi sonrasında gelişen tüketim alışkanlıkları ise popüler kültürün ortaya çıkmasında etkili oldu. Toplumun tüketim alışkanlıklarına bağlı olarak popüler kültür her geçen gün gelişti, zamanla insanların tüketim taleplerine ve ekonomik etkinliklerine yön vermeye başladı. Popüler kültür etkisindeki sanatsal ürünler, kâr elde etme amacına uygun olarak kitlelerin tüketimine sunuldu.

Popüler kültürün yayılıp gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmamıştır?

- A) Tüketim alışkanlıklarının değişmesi
- B) Kitle iletişim araçlarının gelişmesi
- C) Kapitalizmin ekonomik anlayışı
- D) Tarım ekonomisinin ağırlıklı olması
- E) Üretimin kitleselleşmesi